

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M

Bescherming persoonlijke levenssfeer

R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum

18 december 2025

Onze referentie

BZ2523684

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

5 januari 2026

Plandatum/Deadline

Kamer

16 januari 2026

Bijlage

3

nota

Kabinetsreactie AIV-advies loyale samenwerking in de EU

Aanleiding

- Op 16 oktober jl. presenteerde de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) het advies 'De kracht van loyale samenwerking binnen de Europese Unie' (bijgevoegd).
- Het kabinet dient binnen drie maanden te reageren op AIV adviezen.

Geadviseerd besluit

- Uw akkoord met bijgevoegde kabinetsreactie op het AIV advies.
- Uw akkoord met verzending van deze kabinetsreactie aan de Tweede Kamer na agendering in de CoCo van 13 januari en MR van 16 januari 2026.

Kernpunten

- Dit AIV advies komt voort uit een adviesaanvraag van het kabinet d.d. 25 augustus 2023. Het kabinet vraagt de AIV daarin naar handelingsopties voor NL en de EU bij (gepercipieerde) niet-loyale samenwerking (bijgevoegd).
- Aanleiding voor deze aanvraag was de motie van Van der Lee c.s. d.d. 25 mei 2023, die het kabinet oproept de AIV om advies te vragen over mogelijke strategieën en drukmiddelen om het dwarsliggen van Hongarije binnen de EU een halt toe te roepen.
- De kabinetsreactie begint met een korte uiteenzetting van het beginsel van loyale samenwerking. Dit is een samenvatting van juridische en politieke connotaties van het begrip zoals opgetekend door de AIV.
- Daarna volgt een kabinetsreactie op de drie aanbevelingen van de AIV:
  1. Zorg dat ondermijnd gedrag niet loont.
  2. Benut de politieke gereedschapskist om bij te dragen aan de versterking van de cultuur van loyale samenwerking en aan het noodzakelijke onderlinge vertrouwen.
  3. Benut de 'juridische gereedschapskist' om niet-loyale samenwerking tegen te gaan ten volle.